

فهرست مطالب

مقدمه.....	۹
فصل اول: مفاهیم، مبانی و تاریخچه.....	۱۵
۱-۱- مفاهیم.....	۱۵
۱-۱-۱- بانک به لحاظ لغوی.....	۱۵
۱-۱-۲- مفهوم اصطلاحی بانک.....	۱۶
۱-۱-۳- مفهوم قانون.....	۱۷
۱-۱-۴- ربا به لحاظ لغوی.....	۱۸
۱-۱-۵- مفهوم بهره.....	۱۹
۱-۱-۶- مفهوم بانکداری اسلامی.....	۲۰
۱-۱-۷- مفهوم جعاله.....	۲۱
۱-۱-۷-۱- مفهوم لغوی جعاله.....	۲۱
۱-۱-۷-۲- مفهوم اصطلاحی جعاله.....	۲۱
۱-۱-۷-۳- مفهوم فقهی جعاله.....	۲۲
۱-۱-۷-۴- جعاله از نظر بانکداری اسلامی.....	۲۲
۲-۱- مبانی.....	۲۳
۲-۱-۱- آئین نامه ها، بخشنامه ها و دستورالعمل ها.....	۲۳
۲-۲-۱- رویه قضایی.....	۲۳
۲-۲-۱- عرف و رویه عملی.....	۲۴
۲-۲-۴- مبانی بانکداری اسلامی در نظام بانکداری ایران.....	۲۵
۲-۲-۴-۱- برچیدن ربا در نظام بانکداری.....	۲۵
۲-۲-۴-۲- دین و مدیون.....	۲۶
۲-۲-۴-۲-۱- داین و مدیون مستقل از یکدیگر.....	۲۶
۲-۲-۴-۲-۲- جلوه شرط در قرارداد.....	۲۷
۲-۲-۴-۲-۳- پرداخت مبلغ مازاد.....	۲۸
۲-۲-۵- اعطای تسهیلات.....	۲۹

۶ □ بایسته‌های حقوقی بهره‌ی بانکی در ایران

- ۳۱-۲-۱-۶- قراردادهای مبادله‌ای..... ۳۱
- ۳۱-۲-۱-۶-۱- فروش قسطی..... ۳۱
- ۳۲-۲-۱-۶-۲- اجاره به شرط تملیک..... ۳۲
- ۳۲-۲-۱-۶-۳- سلف..... ۳۲
- ۳۴-۲-۱-۶-۴- خرید دین..... ۳۴
- ۳۴-۲-۱-۷- بهره در نظام بانکداری..... ۳۴
- ۳۵-۲-۱-۷-۱- چارچوب تعیین نرخ بهره..... ۳۵
- ۳۶-۲-۱-۷-۲- نظریه‌های گوناگون در خصوص بهره..... ۳۶
- ۳۶-۲-۱-۷-۲-۱- کارایی نهایی سرمایه..... ۳۶
- ۳۶-۲-۱-۷-۲-۲- امساک..... ۳۶
- ۳۷-۲-۱-۷-۳- ارجحیت زمانی..... ۳۷
- ۳۷-۲-۱-۷-۴- وجوه قابل استقراض..... ۳۷
- ۳۸-۱-۳- تاریخچه..... ۳۸
- ۳۸-۱-۳-۱- سابقه رباخواری در نظام بانکی..... ۳۸
- ۳۹-۱-۳-۲- رباخواری در ادیان سماوی..... ۳۹
- ۴۰-۱-۳-۳- ورود رباخواری به نظام بانکداری..... ۴۰

فصل دوم: جریمه تاخیر تادیه در نظام بانکداری اسلامی به لحاظ

- ۴۳- حقوقی و فقهی..... ۴۳
- ۴۳-۱-۲- دیدگاه بانکداری اسلامی به تاخیر پرداخت بدهی..... ۴۳
- ۴۵-۱-۱-۲- علل و عوامل تاخیر پرداخت بدهی..... ۴۵
- ۴۵-۲-۱-۲- اعسار..... ۴۵
- ۴۶-۱-۲-۳- تغییر شرایط اقتصادی..... ۴۶
- ۴۶-۲-۲- تحولات قانونی در حوزه تاخیر تادیه..... ۴۶
- ۴۷-۱-۲-۲- مشکل تاخیر تادیه در قوانین ایران..... ۴۷
- ۴۸-۱-۱-۲-۲- تاخیر تادیه در قوانین قبل از انقلاب..... ۴۸
- ۴۹-۲-۱-۲-۲- تاخیر تادیه در قوانین بعد از انقلاب..... ۴۹
- ۴۹-۱-۲-۱-۲-۲- الغای قوانین و آیین‌نامه‌های مربوط به خسارت تاخیر تادیه قبل از انقلاب..... ۴۹

فهرست مطالب □ ۷

- ۲-۲-۱-۲-۲- موافقت شورای نگهبان با دریافت جریمه تاخیر ۵۱
- ۲-۲-۱-۲-۲- موافقت مجمع تشخیص مصلحت نظام با توسعه دریافت جریمه تاخیر تادیه توسط بانک ۵۲
- ۲-۲-۱-۲-۲- جواز دریافت خسارت تاخیر تادیه برای دارندگان چک ۵۵
- ۲-۲-۱-۲-۲- جواز دریافت خسارت تاخیر برای همه طلبکاران ۵۸
- ۲-۲-۱-۲-۲- جواز دریافت خسارت تاخیر تادیه از خارجیان ۵۸
- ۳-۲- مستندات فقهی قوانین مصوب ۵۹
- ۲-۳-۱- جواز دریافت جریمه تاخیر تادیه به صورت شرط ضمن عقد ۶۰
- ۲-۳-۱- میزان انطباق شرط جریمه تاخیر با آرای فقهی مراجع تقلید ۶۱
- ۲-۳-۱- تبیین مستند فقهی جواز اشتراط جریمه تاخیر ضمن عقد ۶۲
- ۳-۱-۳- احتمال صدق ربای قرضی ۶۳

فصل سوم: سود (بهره بانکی) و وجه التزام در نظام بانکی در مقایسه

- با ربا ۶۵
- ۳-۱- سود در نظام بانکی ۶۵
- ۳-۱-۱- سود بانکی و عدم النفع ۶۵
- ۳-۱-۲- سود بانکی و خسارت تاخیر تادیه ۶۷
- ۳-۲- ماهیت ربا و بهره بانکی ۶۸
- ۳-۲-۱- دلایل ربوی نبودن بهره بانکی ۶۹
- ۳-۲-۱- بهره و قبول مخاطره ۶۹
- ۳-۲-۲- پاداش پول، بهره ۷۰
- ۳-۲-۲-۱- ربا اخذ به اضعاف مضاعفه است و بهره، ربا نیست ۷۲
- ۳-۲-۲-۲- بهره به عنوان قسطی از ثمن از باب زمان و اجل ۷۳
- ۳-۳- ربوی نبودن سود بانکی ۷۴
- ۳-۳-۱- تنزیل اسناد در فقه اسلامی ۷۵
- ۳-۳-۱- تنزیل به لحاظ لغوی ۷۵
- ۳-۳-۲- تنزیل در متون اسلامی ۷۷
- ۳-۳-۲- بسیط بودن اسناد تنزیلی ۷۸

۸ □ بایسته‌های حقوقی بهره‌ی بانکی در ایران

- ۳-۳-۳- دین مؤجل ۸۴
- ۳-۳-۴- معاملات ربوی و تنزیل ۸۶
- ۳-۳-۵- جلوه تنزیل در نظام حقوقی ۸۹
- ۳-۴-۴- وجه التزام ۹۰
- ۳-۴-۱- ربوی نبودن وجه التزام بانکی ۹۱
- ۳-۴-۲- ماهیت وجه التزام ۹۶
- ۳-۴-۱- خسارات حاصله از عدم اجرای تعهدات ۹۷
- ۳-۴-۲- تعیین خسارت به وسیله قانون ۹۷
- ۳-۴-۲- تعیین خسارت توسط دادگاه ۹۸
- ۳-۴-۲- تعیین خسارت توسط طرفین ۹۸
- ۳-۴-۵- نظرات مربوط به وجه التزام ۹۹
- ۳-۴-۲-۵-۱- نظرات موجود در فقه ۹۹
- ۳-۴-۲-۵-۲- نظرات علمای حقوق ۱۰۰
- آسیب شناسی و علل اضرار شبکه بانکی ۱۰۴
- نتیجه گیری و پیشنهادها** ۱۱۵
- نتیجه ۱۱۵
- پیشینه‌ها ۱۱۷
- منابع و ماخذ** ۱۱۹